

EUROPOS ISTORIJOS NAMAI

MOKOMOJI PRIEMONĖ NR. 1

2011 m. Arabų pavasario protestai

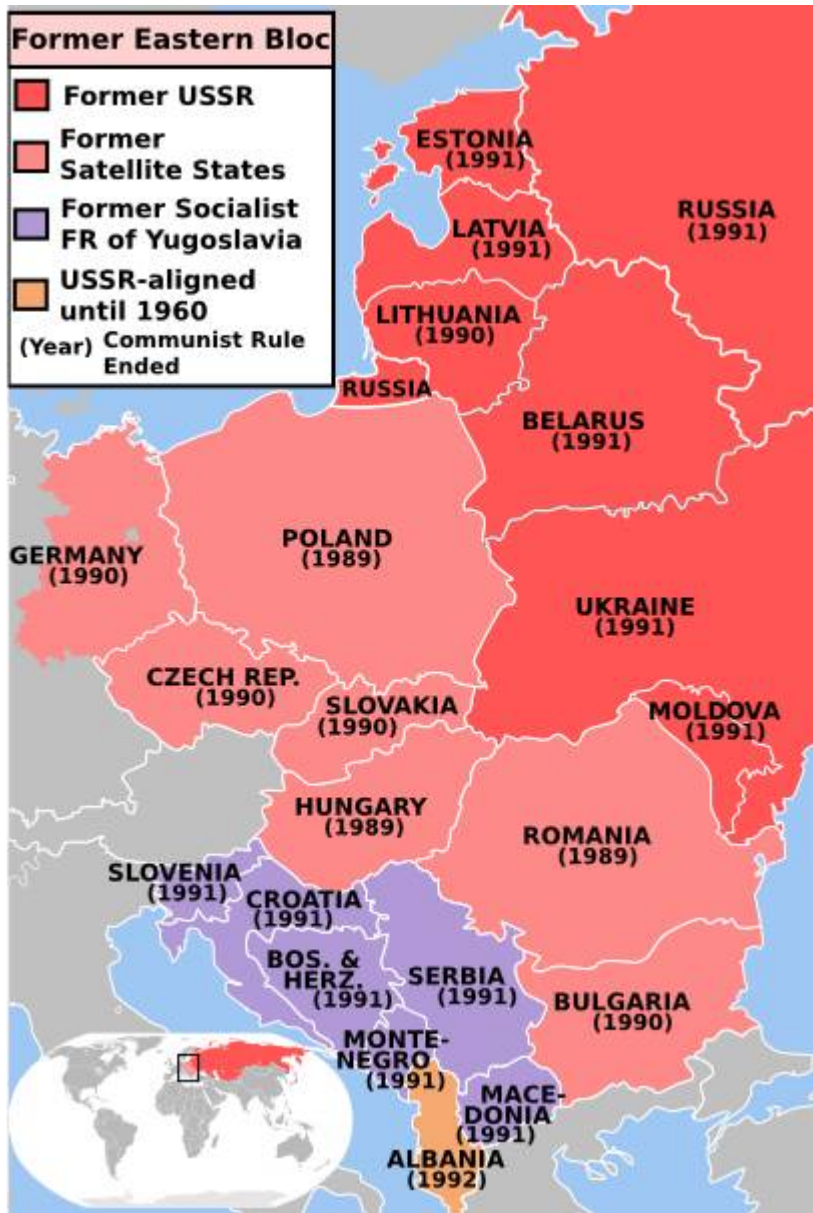
Šaltinis: „NewsMappers“ žemėlapis interneto svetainėje „Tripline“

EUROPOS ISTORIJOS NAMAI

1989 m. Rytų bloko revoliucijos

Šaltinis: Vikipedija © Public domain

EUROPOS ISTORIJOS NAMAI

1848 m. revoliucijos Europoje

1848 m. revoliucijos – vadinamasis Tautų pavasaris – buvo po visą Europą pasklidusi politinių neramumų virtinė, kurią paskatino nacionalizmas, liberalizmas, socialiniai pokyčiai ir ekonominė krizė.

Šaltinis: „Revolution and Reaction in Europe 1815 - 1849“, Atlas of World History, Philips, London, 1999, 3 žemėlapis, p. 173 © Atlas of World History, Philips, London, 1999

Straipsnio „The Domino Revolutions: 1848, 1989, 2011“ („Revoliucijų domino efektas: 1848, 1989, 2011“) ištraukos

„(...) 1848 m., 1989 m. ir 2011 m. panašumai pirmiausia pribloškia dėl paties revoliucijų plitimo tempo, dėl to, kad skirtingų šalių sukilėlius ir protestuotojus apskritai siejo tie patys tikslai ir kad tariamai nepajudinami senieji režimai stublinamai greitai pasidavė spaudimui imtis pokyčių (ar bent jau taip atrodė). Vienas akivaizdžiausių panašumų yra vaidmuo, kurį skleidžiant revoliucines idėjas atliko technologijos: 1848 m. tai buvo garo mašina, 1989 m. – telekomunikacijos, o 2011 m. – internetas ir mobilieji telefonai. Galima įžvelgti ir akivaizdžius skirtumus: Arabų pavasario stebėtojai beveik išvien vylėsi, kad 2011-ųjų revoliucijos baigsis taip, kaip 1989 m., o ne kaip 1848 m. Visgi pažvelgus atidžiau galima geriau suprasti pagal domino efektą vykusių revoliucijų dinamiką.

(...) visų pagal domino efektą vykstančių revoliucijų metu pagrindinį vaidmenį remiant priešiniams senajai tvarkai, t. y. kritiškai ją vertinant, atlieka pilietinė visuomenė, net jei jos socialinis pagrindas nėra labai tvirtas. (...)

Be to, visos pagal domino efektą vykstančios revoliucijos kyla dėl įsisenėjusių ekonominių priežasčių: 1848 m. revoliucijas paskatino nestabdomas gyventojų skaičiaus didėjimas, kurio iki pat XIX a. antrosios pusės neatsvėrė tvarus gamybos augimas. Arabų pavasaris, kaip žinome, kilo dabartinėmis pasaulinio finansinio nuosmukio sąlygomis. (...)

Antra, smurto aktai arba atskleidavo senosios tvarkos trapumą, arba galimybes, skatinusias revoliucinių veiksmų plitimą. Dėl įvairaus smurto protrūkių 1848 m., 1989 m. ir 2011 m. revoliucijoms teko apraudoti savo pirmuosius kankinius. Prancūzijoje, kurios revoliucijos atgarsiai 1848 m. nuvilnijo per visą Europą, įtampa atviru sukilimu virto po neginkluotų protestuotojų skerdynių Kapucinų gatvėje. 1989-aisiais akivaizdus bankrutavusio N. Ceașescu režimo ženklas buvo demonstruotojų žudynės ant Timišoaros katedros laiptų. (...) 2011 m. Tunise susideginęs turgaus prekiautojas sukilimo kibirkštį įskėlė ne tik savo šalyje, bet ir visame arabų pasaulyje. (...)

Trečia, kadangi pagal domino efektą vykstančios revoliucijos apima ne vieną valstybę, jos paveikia tarptautinius santykius, nes interesų regione turinčioms didžiosioms valstybėms rūpi jo stabilumas ir tai, kad revoliucinis užkratas neplistų. Kita vertus, net ir pagal domino efektą vykstančios revoliucijos kyla konkrečioje valstybėje, taigi naujoji valdžia dažnai vadovaujasi nacionaliniais interesais.“

Šaltinis: Dr. Michael Rapport, Dr. Kevin Adamson, „[History Workshop Online](#)“, 2012 01 12

EUROPOS ISTORIJOS NAMAI

„Revoliucinių kumščių daigai“. „Zoo Project“ piešinys ant sienos, Tunisas (Tunisas), 2011 m. kovo–balandžio mėn.

Šaltinis: *Elissos Jobson nuotrauka interneto parodai „Creative Dissent“ (Arab American National Museum (Dirbornas); kuratorė – Mičigano universiteto profesorė Ann Arbor) © Elissa Jobson - Bilal Berreni - Zoo Project*

